

EL TEMPS

Cástulo López és portaveu de l'Assemblea Popular dels Pobles d'Oaxaca (APPO), l'espai on convergeixen els diferents corrents del moviment popular que es va aixecar contra el governador Ulises Ruíz Ortiz en aquest estat del sud de Mèxic. López repassa la trajectòria de l'APPO des que sorgeix fins a les darreres eleccions al Congrés de Diputats de l'estat el passat 5 d'agost.

“El govern ha minat la lluita pacífica de l'APPO amb un terrorisme salvatge”

Quins factors provoquen la insurrecció popular del darrer any a Oaxaca?

—Hi ha una seguit de greuges acumulats. La pobresa ancestral, l'abandó dels pobles indígenes i el maltractament envers molts sectors i

organitzacions, que han estat històricament reprimides, amb dirigents empresonats, s'han patit assassinats polítics, imposició d'autoritats... tot, una olla de pressió que estava bullint i va esclatar amb la repressió policial del 14 de juny del 2006. La derrota de tres

mil policies en l'intent de desallotjar el *plantón* dels professors retorna la confiança al poble. Si es pot derrotar la policia també podem construir un govern. Es crea una expectativa cap al moviment magisterial que atrau molta gent.

—Per què es decideix crear una Assemblea dels Pobles d'Oaxaca?

—No teníem més opcions. El mateix governador Ruíz ho va propiciar, en usar la repressió com a resposta a les reivindicacions de la gent, que no eren més que atenció social, obres d'infraestructura, salut, educació, aigua potable i electricitat. Quan se'ls colpeja, els diferents moviments que ja estaven treballant des d'abans es van veure obligats a unir-se. El 18 de juny, la

Secció 22, la Promotora per la Unitat Nacional, el Front de Sindicats, i altres organitzacions grosses decideixen unir esforços i convoquen la creació d'un espai més ampli on els pobles d'Oaxaca estiguin representats. Aquest té lloc el 22 de juny, quan es crea oficialment l'APPO. L'objectiu és erigir-se com un govern de facto, però no ha estat possible per culpa dels traïdors que ha tingut el moviment, com Enrique Rueda, dirigent de la Secció 22 que va pactar amb el govern.

—Com s'articula?

—Fins al novembre són aquests grups organitzats, que arribaren el 22 de juny, als quals es dona representació, això sí, de manera igualitària, sense dirigents. Al Congrés estatal de l'APPO, el 10, 11 i 12 de novembre, després d'haver-ho anunciat obertament, es nomenen els 256 consellers legítims de l'APPO. Els pobles indígenes tenen cinc representacions, els sindicats tres, les ONG tres, la Secció 22, per la mida i

nes, de dones, de joves... cadascuna des de les seves particularitats i formes de treball sempre que avancin cap als alineaments acordats al Congrés Constitutiu.

—Quins són els objectius del moviment?

—La lluita per una nova constituent a l'estat, per un govern popular; aconseguir una plena divisió de poders que ara no es preveu; que hi hagi una rendició de comptes, que tampoc estableix la constitució local; els drets dels pobles indígenes; l'autonomia; la creació de mitjans de comunicació populars oberts a la ciutadania.

—Quines conseqüències ha tingut la repressió?

—El govern ha minat la lluita pacífica de l'APPO amb un terrorisme salvatge. La repressió i la tortura han estat la seva arma d'escarment. Es dispara a les marxes pacífiques, hi ha detencions, traslladen els presos a altres estats... És una pressió contínua, i

l'APPO davant les eleccions que es van fer a principis d'agost?

—En una assemblea al febrer es va acordar que cada força parlaria en nom del seu esforç i no com a APPO, perquè hi havia diversitat ideològica a l'interior. Uns no consideren que la via electoral sigui escaient per al nostre objectiu; d'altres que ja des d'abans participaven als processos electorals i van apostar per participar-hi activament, i uns tercers, en el meu cas, que dèiem sí a les eleccions però a través d'assemblees populars. Es a dir, si s'han de nomenar candidats en un districte, que surtin elegits en assemblees als pobles, perquè sabem que en les comunitats on hi ha treball organitzatiu guanya l'APPO. El problema fou que s'havia de registrar a les eleccions sota un partit. I els partits s'imposaren i no respectaren els companys elegits pel poble. A les eleccions hi va haver gairebé un 80% d'abstencionisme, i això és una mostra clara de la pèrdua de credibilitat de la classe política. No hi ha compromisos seriosos dels candidats d'esquerra. No hi ha opcions, els candidats de l'oposició van firmar l'entrada de la policia per reprimir junt al governador. Per qui votes llavors, pel PRI, pel PAN? El poble ha fet un vot de càstig en no anar a votar.

—Què han après amb el moviment?

—Que ningú ha d'estar per sobre dels altres. Hem patit els vicis de l'esquerra, els errors, però també hem tingut molts encerts. Ens cal llimar les definicions internes, per no caure en allò que critiquem, com l'autoritarisme o criminalitzar els companys. En el desenvolupament de l'APPO s'han definit les posicions de cada col·lectiu. Alguns han decidit pactar amb el tirà Ulises Ruíz. La resta hem après que només des de sota es pot construir una vertadera alternativa democràtica. Si tot aquest 80% s'organitzés, el governador Ruíz estaria fora i tindriem un govern popular. Si no ho fem, es perd l'esperança i el moviment decau. El repte de l'APPO és que els pobles s'organitzin, encara que es triguin vuit o deu anys, perquè és l'única garantia de la transformació a Oaxaca.

*Maria Josep Siscar
Oaxaca (Mèxic)*

“El repte de l'Assemblea Popular dels Pobles d'Oaxaca és que els pobles s'organitzin, encara que es triguin vuit o deu anys, perquè és l'única garantia de transformació.”

naturalment va incorporar tota l'executiva. Per a cadascuna de les vuit regions hi ha 12 companys nomenats per les comunitats o organitzacions de cada zona. Cap d'ells pot erigir-se com a líder, tots tenen la mateixa representació. Si els mitjans n'han nomenat algun és erroni.

—Aquesta horitzontalitat que planteja es manté a la pràctica?

—Per a mi, l'APPO ha d'ésser un espai de discussió horitzontal, on cada força, sigui petita o gran, tingui la mateixa representació. Però això s'enfronta a posicions existents, que pretenen crear una figura, a banda de l'assemblea, que dicti què ha de fer l'assemblea. Però uns quants ens hi hem oposat. El verticalisme ha d'acabar-se, si no només s'imprimirà una sola ideologia. L'APPO ha d'ésser capaç de generar organitzacions de tota mena, d'indíge-

ha provocat que molts sectors s'hagin replegat. Ara bé, els que queden són els més convençuts i hi continuaran malgrat les conseqüències.

—La repressió ha estat l'únic factor de desmobilització?

—No només. La traïció d'alguns grups ha desanimat molta de la gent, sobretot la que s'hi integrava per primera vegada. També hi té a veure molt la discussió interna, les intrigues, la criminalització des de dintre, el desprestigi d'altres espais de lluita... Al llarg del procés hi ha hagut moltes friccions, i això amenaça de trencar la unitat. Però, malgrat tot, el moviment segueix ferm. S'està reorganitzant, hi ha noves iniciatives i l'estat no ha complert el seu objectiu d'apagar el moviment.

—En aquest mes hi ha hagut eleccions. Quina ha estat la postura de